

BIULETYN EUROREGIONU GLACENSIS

1 / 2010

Žďár nad Metují

Biuletyn Euroregionu Glacensis ma za sobą pierwszy etap swojego istnienia

Szanowni czytelnicy, otrzymują Państwo ostatni numer edycji naszego Biuletynu wydawanego przez czeską część Euroregionu Glacensis przy dofinansowaniu z Funduszu Mikroprojektów. W następnym okresie to niełatwe zadanie przejmują nasi polscy przyjaciele. Na podstawie Państwa opinii, nasz wspólny Biuletyn można uznać za bardzo ciekawe

mass medium służące do prezentacji współpracy polsko-czeskiej, wspólnych projektów oraz całego życia na polsko-czeskim pograniczu. W trakcie tej edycji stopniowo prezentowaliśmy Państwu wszystkie polsko-czeskie euroregiony oraz efekty ich działalności. Przypomnieliśmy sobie naszą wspólną historię, którą dla nas na bardzo wysokim poziomie merytorycznym opracowywał profesor František Musil z Instytutu Historii Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu w Hradcu Králové. Prezentowaliśmy również wiele pomyślnie realizowanych wspólnych projektów. Ponadto przedstawialiśmy nowe gminy członkowskie Euroregionu Glacensis. Ze względu na powyższe, Biuletyn stał się mile widzianym periodykiem dla sfery publicznej, studentów, turystów, fachowców oraz zwykłych mieszkańców. Wierzę, że w kolejnym okresie również polska część naszego euroregionu utrzyma ten wysoki poziom informacji przekazywanych w Biuletynie.

Na zakończenie pragnę wyrazić podziękowania wszystkim pracownikom sekretariatu euroregionu, zarówno z czeskiej, jak i polskiej strony, którzy dla nas wszystkich przygotowawali i redagowali poszczególne wydania biuletynu. Jestem przekonany, że w dalszym ciągu będą Państwo otrzymywali biuletyn na co najmniej dotychczasowym poziomie, być może w innej nieco oprawie graficznej.

Jiří Čepelka, przewodniczący czeskiej części Euroregionu

Euroregionalny Komitet Sterujący zatwierdzał dofinansowanie z Funduszu Mikroprojektów

W dniu 12. 1. 2010 r. w Zamku w Międzylesiu odbyło się 4. posiedzenie Euroregionalnego Komitetu Sterującego (EKS) Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska na okres 2007-2013. Na Komitecie zatwierdzono 29 mikroprojektów ze strony czeskiej na łączną wartość dofinansowania 544.794,96 EUR. Zaś 10 wniosków nie uzyskało dofinansowania. Po stronie polskiej dofinansowanie przyznano 15 mikroprojektom o łącznej wartości dofinan-

sowania 264.786,61 EUR. Natomiast 11 wniosków nie uzyskało dofinansowania. Ponadto, EKS ustalił termin naboru wniosków projektowych na 5. posiedzenie EKS na dzień **16. 4. 2010 r. do godz. 12.00** oraz kolejny termin 6. naboru do 27. 10. 2010 r. Termin składania wniosków obowiązuje jednakowo po polskiej i czeskiej stronie. Kolejne, już 5. posiedzenie Euroregionalnego Komitetu Sterującego Funduszu Mikroprojektów dla POWT 2007-2013 odbędzie się 29.6.2010r. po stronie czeskiej.

Sekretariat euroregionu

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PRZEKRACZAMY GRANICE

Projekt jest współfinansowany ze środków EFRR za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

Wzajemna wymiana doświadczeń przedstawicieli Euroregionu Glacensis i Euroregionu Białe Karpaty

Szanowni czytelnicy, poprzez niniejszy artykuł pragniemy powrócić jeszcze raz do pomyslnie zrealizowanego wspólnego projektu Euroregionu Glacensis pod nazwą „Wzajemna wymiana doświadczeń”, który złożono w ramach FMP POWT RCz-RP 2007-2013. Było to wspólne spotkanie członków naszego euroregionu z przedstawicielami Euroregionu Białe Karpaty. Wydarzenie miało miejsce w dniach 15 – 17 października 2009 roku.

W dniu 15. 10. 2009 r. w godzinach porannych jeden autobus wyjeżdżał z Nachoda, drugi z Kłodzka. Oba kierowały się do Białych Karpat. Około godziny 14.00

wszyscy razem dojechaliśmy do miejscowości Modrá pod Uherskim Hradiště, gdzie w Archeoskansenie oczekiwał nas burmistrz gminy. Wraz z burmistrzem zwiedziliśmy cały skansen oraz zapoznaliśmy się z wszystkimi innymi realizowanymi projektami. Sam Archeoskansen został dofinansowany ze środków UE z programów SAPARD, Leader, środków MRR RCz oraz w ramach współpracy transgranicznej Czechy – Słowacja. Po zakończeniu zwiedzania pojechaliśmy do znanego miejsca pielgrzymkowego Velehrad. Jego chlubą jest przepiękna barokowa bazylika, którą w 2008 roku ustanowiono narodowym zabytkiem kultury. Na wyremontowanie i odrestaurowanie bazyliki udało się zdobyć środki finansowe z Funduszy Norweskich oraz Funduszu Narodowego. W czasie naszej wizyty trwał remont i rekonstrukcja lapidarium, współfinansowane z programu współpracy przygranicznej Republiki Słowackiej i Czeskiej - INTERREG. Po obejrzeniu Velehradu uczestnicy zakwaterowali się w pobliskich Buchlovicach. Wieczorem odbyło się wspólne spotkanie z przedstawicielami Euroregionu Białe Karpaty, w trakcie którego prezentowano działalność obu euroregionów.

Nazajutrz całonocny program rozpoczęliśmy wizytą w gminie Vlčnov. Po przyjeździe w Klubie Sportu i Kultury przywitał nas burmistrz, wiceburmistrz i dyrektor tego domu kultury.

Gmina słynie z barwnego piękna strojów ludowych, winiarstwa, bogatych tradycji muzycznych, architektury ludowej a przede wszystkim zwyczajów i obyczajów. Burmistrz przygotował dla nas prezentację projektów realizowanych przez gminę – ścieżki rowerowe, roboty budowlane prowadzone w gminie, takie jak np. drogi lokalne, chodniki i oświetlenie publiczne, budowa oczyszczalni ścieków. Dyrektor domu kultury zapoznała nas szczegółowo z najsłynniejszym świętem folkloru Morawy – Jízdou králů. Zwyczaj ten liczy 150 lat, w całych Morawach co roku odbywa się tylko w Vlčnovie. Gmina złożyła Radzie UNESCO wnioski o wpisanie jej na listę narodowego dziedzictwa kultury. Po zakończeniu prezentacji przeszliśmy do lokalnej szkoły połączonej z przedszkolem. Budynek jest

po remoncie kapitalnym dofinansowanym z Unii Europejskiej. Następnie zwiedziliśmy tradycyjny dom vlčnovski, w którym w ramach projektu UE powstanie ekspozycja gorzelnicy produkującej śliwowicę. W przyszłości planowana jest także rekonstrukcja części mieszkalnej, która będzie wykorzystywana do uroczystości gminnych lub prywatnych. Ostatnim miejscem, które zobaczyliśmy w gminie Vlčnov, były budynki do przechowywania win i tłoczenia gron, tzw. „búdy“, które zachowały się do dnia dzisiejszego w tym największym zespole zabytkowym tego typu zapudowań w Czechach. W godzinach popołudniowych zaplanowana była wizyta w miejscowości Starý Hrozenkov. W miejscowej hali sportowej przywitał nas dziecięcy zespół folklorystyczny Kopaničárek. Burmistrz przedstawił krótko historię gminy, zrealizowane projekty oraz imprezy kulturalne organizowane na terenie gminy. Gmina szczeni się umiejętnością wykorzystywania środków unijnych,

w szczególności z programów transgranicznych Czechy – Słowacja. To również najmniejsze miasteczko uniwersyteckie w Europie. Swoje filie ma tu Uniwersytet im. J. A. Komenského w Pradze,

ukierunkowane na edukację dorosłych. Cały obszar znany jest jako Kopanice. Po powrocie do Buchlovic oczekiwał nas wiceburmistrz gminy, który zapoznał nas z budowanym obecnie Centrum Czesko-Słowackim. Stąd wróciliśmy z powrotem do hotelu w Buchlovicach, gdzie trwało nieformalne wspólne spotkanie z przedstawicielami Euroregionu Białe Karpaty i burmistrzami gmin.

Trzeciego, ostatniego dnia wizyty wracaliśmy do domu.

Uważamy, że realizacja tego projektu miała pozytywny wpływ na wzajemną wymianę doświadczeń między przedstawicielami Euroregionu Glacensis i Euroregionu Białe Karpaty. Projekt miał na celu zaprezentowanie przedstawicielom naszych członków pomysły zrealizowanych projektów regionu Białe Karpaty oraz zapoznanie uczestników z tradycjami społecznymi i kulturalnymi odwiedzanego regionu. Jesteśmy przekonani, że uczestnicy powrócili do domu z wieloma ciekawymi informacjami i doświadczeniami, które będą mogli wykorzystać do swojej pracy w naszym regionie przygranicznym.

Sekretariat euroregionu

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PRZEKRACZAMY GRANICE

Projekt jest współfinansowany ze środków EFRR za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

Wizyta w Parlamencie Europejskim w Strasburgu

W dniach 15 – 16 grudnia 2009 roku biuro posła Parlamentu Europejskiego, Oldřicha Vlasáka, w Hradcu Králové zorganizowało wyjazd do Strasburga – siedziby kilku instytucji europejskich. Pan Vlasák, jako wcześniejszy ważny działacz w Euroregionie Glacensis, zaprosił na ten wyjazd również pracowników naszego sekretariatu. W

wyjeździe uczestniczył sekretarz Jaroslav Štefek oraz specjalista ds. projektów RDA Markéta Nyčová.

Program wyjazdu był bardzo bogaty i w krótkim czasie dwóch dni obejmował ogólne zapoznanie się z miastem Strasburg i jego instytucjami oraz tradycjami, które w okresie

przedświątecznym sprawiały naprawdę urzekające wrażenie. Asystentka posła, pani Jitka Zoubková, która koordynowała cały wyjazd, zapewniła doskonałą organizację obu dni, w trakcie których towarzyszyły nam również ciekawe wykłady.

Cała podróż rozpoczęła się wyjazdem we wczesnych godzinach porannych z Hradca Králové. Przyjazd do Strasburga nastąpił w godzinach popołudniowych, po czym od razu rozpoczęto zwiedzanie budynku Rady Europy, w którym towarzyszył nam poseł Oldřich Vlasák. Po salach Rady Europy oprowadziła nas miejscowa rezydentka, która zapoznała nas z misją instytucji, jej strukturą, państwami członkowskimi, a potem odpowiadała na wszystkie nasze pytania. Przed kolacją, zorganizowaną w lokalnej tradycyjnej restauracji alzackiej, mieliśmy możliwość kilkugodzinnego zwiedzania targów świątecznych w historycznej części miasta. W trakcie programu wieczornego była okazja porozmawiania na różne tematy bezpośrednio z posłem Vlasákem. Przedstawił on także kilka swoich wizji i misji pełnionych w trakcie swojej pracy w Parlamencie.

Program drugiego dnia obejmował w pierwszej kolejności zwiedzanie budynku Parlamentu Europejskiego, który od razu zachwyił nas swoją wyjątkowością i architekturą. W trakcie

kilkgodzinnego zwiedzania w towarzystwie posła Vlasáka i jego współpracownika, posła Edvarda Kožušníka, dokładnie wyjaśniono nam strukturę regulaminu obrad Parlamentu. Bardzo ciekawe był przyjazd posła Kožušníka do Parlamentu, który swoją pierwszą podróż do Strasburga po wyborach odbył na rowerze. Zapoznaliśmy się także z procedurą głosowania, partiami i ugrupowaniami politycznymi, z państwami członkowskimi oraz ich reprezentacją w Parlamencie. Rozmawialiśmy o celach i wizjach strategicznych, które opracowywane są w czasie tej kadencji, w szczególności pod kątem gmin

i administracji publicznej. W trakcie zwiedzania zdobyliśmy doskonałe wyobrażenie o pracy i funkcjonowaniu całego parlamentu, co mogliśmy również zobaczyć bezpośrednio na posiedzeniu Parlamentu, w którym niespełna godzinę mieliśmy okazję uczestniczyć.

W następnej dyskusji i w trakcie pytań, kierowanych przede wszystkim przez uczestników z branży radiowej i prasowej, dowiedzieliśmy się również kilka ciekawostek z dziedziny przedsięwzięć humanitarnych.

Całą wizytę zakończono wspólnym obiadem i podziękowaniem za miłe zaproszenie do Strasburga – miasta instytucji europejskich.

Sekretariat euroregionu

Kraj wesprze nowe projekty współpracy transgranicznej

Euroregion Glacensis to dobrowolne stowarzyszenie branżowe wspierające działania w zakresie polsko-czeskiej współpracy transgranicznej. Ze względu na to, że władze Kraju Pardubickiego długofalowo i w sposób celowy podejmują starania, aby poziom składanych projektów był wysoki nie tylko pod względem ilości, ale przede wszystkim jakości, w szczególności w sferze turystyki i form spędzania wolnego czasu, podjęto decyzję, aby stworzyć między innymi warunki do realizacji przedsięwzięcia pn. Wielkie talenty na małej scenie. W praktyce oznacza to nie tylko naukę języka partnera, ale również wydanie słownika na płycie CD oraz wyposażenie sali językowej w liceum ogólnokształcącym oraz w szkole podstawowej w Králíkach.

Członkowie Euroregionalnego Komitetu Sterującego Funduszu Mikroprojektów, którego posiedzenie odbyło się w połowie

stycznia w Międzylesiu, zatwierdzili również projekt Średniej Szkoły Turystyki w Chocniu pod tytułem „Usługi turystyczne na pograniczu czesko-polskim młodymi oczyma”. Obejmuje on konferencję inauguracyjną i podsumowującą projekt, wspólny rajd na Snieżnik oraz inne wydarzenia turystyczno-poznawcze. Głównym przedmiotem będą jednak imprezy gastronomiczne, w czasie których uczniowie w Chocniu będą gotować polskie dania, a Polacy w Kudowie Zdroju dania kuchni czeskiej. Rezultatem tego wspólnego przedsięwzięcia będzie regionalna mini książka kucharska pt. Gastronomia na czesko-polskim pograniczu.

Dzięki realizacji projektów współpracy przygranicznej powstanie film dokumentalny nt. życia na pograniczu, który przygotowuje miasto Ústí nad Orlicí. Ponadto, będą organizowane imprezy sportowe i kulturalne, przykładowo „Poznajemy się wzajemnie” pod patronatem miasta Holice. W ramach tego przedsięwzięcia dziecięca drużyna koszykówki, strażacy czy mażoretki wyjadą do Polski, aby potem zaprosić polskich przyjaciół na podobną imprezę do Czech. Natomiast w Pardubicach przygotowywany jest Międzynarodowy Transgraniczny Puchar w triathlonie i duathlonie.

JUDr. Miroslav Stejskal
Członek Zarządu ds. turystyki Kraj Pardubicki

Przejęcia graniczne na Ziemi Broumovskiej przed remontami za 100 milionów koron

Ponad 100 milionów koron kosztować będzie modernizacja dróg, prowadzących do przejść granicznych w rejonie Cypla Broumovskiego. Kraj Královéhradeckí oraz jego partnerzy z Polski otrzymali z Unii Europejskiej środki na ich wyremontowanie. Szeroko zakrojone roboty drogowcy powinni rozpocząć wiosną a zakończyć jesienią bieżącego roku.

„Projekt przyczyni się do istotnej poprawy dostępności transportowej obu przejść granicznych Cypla Broumovskiego. Samochody będą mogły przejeżdżać przez przejście graniczne Zdoňov – Mieroszów, co skróci czas podróży pomiędzy Polską a Czechami. Druga część projektu będzie obejmowała modernizację drogi prowadzącej do przejścia Starostín“, powiedział Członek Zarządu

Kraju ds. transportu Josef Ješina.

W drodze prowadzącej przez Zdoňov są pęknięcia, wyboje a w niektórych miejscach jest ona zdeformowana. Nawierzchnia na odcinku ok. czterech i pół kilometra zostanie wyremontowana i wzmocniona, zagęszczone zostaną też pobocza, oczyszczone będą rowy przydrożne, ustawione zostaną nowe znaki drogowe. Droga prowadząca do przejścia z polskiej strony jest już gotowa. Druga droga, prowadząca do przejścia Starostín, będzie modernizowana na odcinku Meziměstí – Teplice nad Metují, na długości ok. siedmiu kilometrów. Drogowcy usuną uszkodzoną nawierzchnię, kładąc nowy asfalt.

W zeszłym roku w połowie marca w ramach Programu Opera-

cyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska zatwierdzono 17 projektów, w których uczestniczy jakaś instytucja lub organizacja z Kraju Královéhradeckiego. Do regionu dzięki temu wpłynie ponad 300 milionów koron pochodzących z funduszy unijnych. Sam Kraj Královéhradecki z sukcesem złożył trzy projekty. Dwa dotyczą modernizacji dróg przy granicy z Polską, trzeci zaś wspomaga polsko-czeskie otoczenie biznesu.

Natomiast rok wcześniej w Programie Operacyjnym Współpracy Transgranicznej zatwierdzono 16 projektów Kraju Královéhradeckiego złożonych z polskimi partnerami, opiewających na kwotę prawie że 400 milionów koron. Dofinansowanie unijne stanowi każdorazowo 85% wydatków, pozostałą część finansują wnioskodawcy przy dofinansowaniu z budżetu państwa.

Kraj Královéhradecki

Wieże i punkty widokowe w euroregionie – produkt turystyczny?

W poprzednim numerze pisaliśmy o platformie widokowej na Jaworniku Wielkim w gminie Złoty Stok. W grudniu 2009 roku ukończono budowę kolejnego punktu widokowego – wieży na Trójmorskim Wierchu. Wspominaliśmy o specyfice tego szczytu, na wierzchołku którego jest styk zlewnisk trzech mórz: Bałtyckiego, Północnego i Czarne. Gmina Międzyzlesie pragnąc podnieść atrakcyjność tego obszaru wybudowała w ramach Funduszu Mi-

kroprojektów wieżę widokowo – przeciwpożarową, której nadziemna część 24-metrowej wysokości w całości wykonana została z drewna modrzewiowego (poza elementami łączącymi) i w okresie letnim jako jedna z najwyższych w okolicy z całą pewnością będzie miejscem chętnie odwiedzanym nie tylko przez turystów. Mikroprojekt realizowany z czeską gminą Dolni Morawa, współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013.

Sekretariat euroregionu

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PRZEKRACZAMY GRANICE

Projekt jest współfinansowany ze środków EFRR za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

Powstanie Hrabstwa Kłodzkiego

Zamek Častolovice

Po śmierci Půty najmłodszego z Častolovic Ziemia Kłodzka znalazła się w bardzo trudnej sytuacji. W czasie swojego życia Půta zgromadził rozległe majątki, które po jego śmierci odziedziczyła jego matka Anna, księżna oświęcimska, żona Anna z Koldic, córka starosty księstwa świdnickiego oraz córki Půty, z których tylko Anička z Častolovic była w czasie śmierci ojca pełnoletnia. Jednak z ogromnym majątkiem Půty jego rodzina odziedziczyła też ogromne długi. Rodzina Půty nie była w stanie spłacać zadłużenia, a więc zaczęto poszukiwać kupca na dziedzictwo Půty.

Kupcem i jednocześnie wierzycielem zastawnym Ziemi Kłodzkiej został w końcu w 1440 roku jeden z najbogatszych w czasach bezpośrednio po zakończeniu wojen husyckich szlachciców, Hynek Krušina z Lichtenburka. Ożenił się on z wdową po Pucie, Anną z Koldic. Ale nawet on nie był w stanie do czasu swojej śmierci w 1454 roku spłacić długów Půty zgodnie ze swoim zobowiązaniem uczynionym w momencie przejęcia jego dóbr. Syn Hynka, Vilém Krušina z Lichtenburka, jeszcze w 1454 roku sprzedał całe dziedzictwo Půty we wschodnich Czechach, prawo zastawu do Ziemi Kłodzkiej oraz księstwo ziebickie, najmocniejszemu wówczas przedstawicielowi szlachty czeskiej, Jerzemu z Podiebradu i Kunštátu, zarządcy ziemskiemu Królestwa Czeskiego za 23 400 kop czeskich groszy. Ten akt połączył już wcześniej istniejącą rozległą posiadłość liticką Jerzego z Podiebradu we wschodnich Czechach z rozległą posiadłością i majątkami zastawnymi Půty najmłodszego z Častolovic.

Jerzy z Podiebradu przejmując majątek i zobowiązania Krušinów z Lichtenburka stał się panem zastawnym Ziemi Kłodzkiej a jednocześnie wykonawcą funkcji starosty ziemskiego jako najwyższego

Strona tytułowa książki Georga Aelurii „Glaciographia”, gdzie znajduje się informacja o założeniu hrabstwa

urzędnika królewskiego na tym obszarze. Pod tym kątem sytuacja prawna na Ziemi Kłodzkiej skomplikowała się jeszcze bardziej w 1458 roku, kiedy to Jerzy z Podiebradu został po śmierci króla Ladislava Pohrobka w 1457 roku czeskim królem. Tak oto Jerzy z Podiebradu łączył w sobie funkcję czeskiego króla jako najwyższego przedstawiciela kłodzkich dóbr lennych, funkcję starosty jako

najwyższego urzędnika królewskiego w Kłodzku a jednocześnie jako osoba prywatna był też wierzycielem zastawnym Ziemi Kłodzkiej. Dlatego podjął się rozwiązania tej sytuacji, tworząc z Ziemi Kłodzkiej odrębną jednostkę administracyjną.

Na mocy swojej władzy królewskiej nadał lennej Ziemi Kłodzkiej w dniu 24.6.1459 roku status samodzielnego hrabstwa. Był to pierwszy (a zarazem ostatni) przypadek w historii Czech, gdy nastąpiła tak poważna zmiana w statusie regionu, wprowadzając dodatkowo nazwę hrabstwa dla części terenów Królestwa Czeskiego. Jednak akt, na mocy którego Jerzy z Podiebradu nadał Ziemi Kłodzkiej status hrabstwa, nie zachował się, ale o jego istnieniu dowiadujemy się z dzieła pierwszego historyka Ziemi Kłodzkiej Georga Aeluriusa „Glaciographia oder Glacische Chronica”, wydanego w 1625 roku.

Jerzy z Kunštátu i Podiebradu

Tytuł „hrabia” należący od tego momentu do władców na Ziemi Kłodzkiej, który był normalnie przyjęty w Świętej Rzeszy Rzymskiej, nie był jednak w Czechach do tego czasu używany (czeska szlachta знаła tylko pojęcia możnowładcy lub mężnego rycerza). Ponadto nie honorowały go czeskie urzędy stanowe. Czeski król nie miał nawet prawa udzielania takiego tytułu, prawo takie miał wyłącznie cesarz rzymski, którym wówczas był Habsburg Fryderyk III (1440 – 1493). Dnia 5. 8. 1459 r. będąc z wizytą w Brnie nadał on najstarszemu synowi Jerzego, Viktorinowi tytuł księcia Świętej Rzeszy Rzymskiej, księcia ziebickiego i hrabiego kłodzkiego. Była to prawdopodobnie nagroda za pomoc wojskową, której Jerzy udzielił Fryderykowi III przeciwko zbuntowanej szlachcie Rzeszy. Dla Ziemi Kłodzkiej oznaczało to, że hrabstwo otrzymało hrabiego, jego posiadanie było zalegalizowane w rękach członków rodu podiebradzkiego i czeskie stany nie wystąpiły przeciwko dotychczas negowanym tytułom (książe, hrabia), ponieważ nosił je syn króla.

Prawne kształtowanie Ziemi Kłodzkiej jako hrabstwa miało swój ciąg dalszy również po 1459 roku. Cesarz Fryderyk III, który nadal potrzebował wojskowego wsparcia króla czeskiego, wydał w grudniu 1462 roku kolejny akt, na mocy którego ponownie potwierdził wszystkie wcześniej przyznane tytuły dla Viktorina i te same tytuły nadał kolejnym dwóm synom króla Jerzego z Podiebradu, Jindřichowi starszemu i Jindřichowi młodszemu, zwanemu też Hynkiem.

Cesarski awans synów Jerzego z Podiebradu na księżęta Rzeszy, hrabiów kłodzkich i księżęta ziebickie oraz formalne przekazanie odpowiednich terenów pod ich zarząd jednak stworzyło zagrożenie, iż tereny te zaczną być uważane za bezpośrednią część Świętej Rzeszy, a nie Królestwa Czeskiego. Dlatego też w grudniu 1465 roku Jerzy z Podiebradu z tytułu swojej władzy jako król czeski przekazał Hrabstwo Kłodzkie (oraz księstwo ziebickie, należące do Korony Czeskiej już od czasów Jana Luksemburczyka) jako lenno swoim synom. Akty te zapewniły przynależność hrabstwa

do terytorium Królestwa Czeskiego (w przypadku Ziębic do Korony Czeskiej), a jednocześnie jego posiadanie jako lenna czeskiego przez synów króla Jerzego z Podiebradu.

To wydarzenie zakończyło skomplikowaną drogę uformowania prawnego Hrabstwa Kłodzkiego, jego zapewnienie dla rodu możnowładców z Podiebradu i Kunštátu. Było też potwierdzeniem, że hrabstwo jest częścią Czech. Synowie króla Jerzego z Podiebradu zdobyli w ten sposób ziemie, na których mogli samodzielnie rządzić, skoro okazało się niemożliwe założenie królewskiej dynastii Podiebradów. Jednak ich samodzielne panowanie na Ziemi Kłodzkiej oraz stworzenie własnej administracji dla tego obszaru na czele z hrabią, jako bezpośrednim lennikiem czeskiego króla, nastąpiło dopiero po śmierci króla Jerzego i podziale majątków rodowych pomiędzy synów na mocy porozumienia zawartego dnia 9. 3. 1472 r.

Ziemia Kłodzka wraz ze śląskim księstwem ziębickim przypadła Jindřichovi starszemu, hrabiemu kłodzkiemu i księciu ziębickiemu. Te same tytuły pozostały i jego braciom, chociaż przypadły im inne części majątku rodowego Podiebradów, co skutkowało tym, że nie mieli na tych obszarach bezpośredniej władzy. Już 29 kwietnia 1472 roku nowy król Władysław II Jagiellończyk przekazał wszystkie przywileje Hrabstwa Kłodzkiego wraz z jego lennem Jindřichovi starszemu z Ziębic, co było ponownym potwierdzeniem przynależności hrabstwa do Czech. Od lutego 1473 roku oficjalną siedzibą hrabiów kłodzkich i ich biura stał się zamek w Kłodzku, który stopniowo przebudowywano i rozbudowywano. Jego renesansowy wygląd pochodzący z XVI wieku upodabniał go do śląskich rezydencji książęcych. Niestety budowa barokowej twierdzy zniszczyła całkowicie ten historycznie i artystycznie cenny obiekt.

W wyniku ślubowania lennego złożonego przez kłodzkich lenników nowemu kłodzkiemu hrabiemu, do czego wezwał król Władysław II, pojawiła się nowa sytuacja prawna Ziemi Kłodzkiej w ramach Królestwa Czeskiego. Najwyższym władcą w tym regionie został kłodzki hrabia, który był lennikiem czeskiego króla. Pierwszy hrabia kłodzki z rodu Podiebradów, faktycznie panujący w Kłodzku, Jindřich starszy po przejęciu władzy podjął się tworzenia organów administracyjnych hrabstwa. W celu zarządzania Hrabstwem Kłodzkim stworzono biuro hrabiego z kanclerzem na czele (pierwszym kanclerzem był Klemes z Jaksonova). Starsze urzędy związane z systemem lennym, które wymieniano już w poprzednich artykułach o Ziemi Kłodzkiej (starosta ziemski, sąd lenny, sądy miejskie, pod których kompetencje podlegali również kłodzcy sołtysi) funkcjonowały w dalszym ciągu, ale starosta kłodzki jako dotychczasowy najwyższy przedstawiciel władzy królewskiej w Kłodzku został teraz przedstawicielem władzy hrabiowskiej w

stosunku do lenników, ponieważ władzę królewską nad Ziemią Kłodzką miał wypożyczoną jako lenno hrabia. On również teraz mianował kłodzkich starostów. Pierwszym starostą kłodzkim w służbie hrabiów był Jan z Pernštejna (urząd obejmował w latach 1474-1477).

Za panowania hrabiów z rodu Podiebradów na Ziemi Kłodzkiej wzmocniły się czeskie wpływy. Językiem

urzędowym w biurze hrabiowskim był język czeski a wiele funkcji na dworach wykonywała czeska szlachta. W wyniku przekształcenia ziemi lennej w Hrabstwo Kłodzkie i zbudowania jego mocno zorganizowanej administracji hrabiowskiej, również w aspekcie prawnym nastąpiło wyraźne oddzielenie się Ziemi Kłodzkiej od pozostałych ziem czeskich. Dlatego też konieczne było jednoznaczne rozwiązane kwestii przynależności niektórych terenów do hrabstwa, które ze względu na swój dotychczasowy rozwój znajdowały się na granicy przynależności do Ziemi Kłodzkiej i sąsiedniej Ziemi Hradeckiej. Problemy te dotyczyły trzech regionów – posiadłości Homolskiego (rozwiązano w 1477 roku), okolic Międzyzlesia (rozwiązano w 1479 roku) oraz Ziemi Broumovskiej (rozwiązano w 1472 roku, przy czym Ziemia Broumowska miała zostać częścią Ziemi Kłodzkiej pod warunkiem, że będą tam u władzy członkowie rodu Podiebradów).

Pomimo, że Ziemia Kłodzka w czasach rewolucji husyckiej stała się jednoznacznie przeciwko zwolennikom reform kościelnych i uczestniczyła aktywnie w walce przeciwko husyckim Czechom, po przejęciu Ziemi Kłodzkiej przez „króla-heretyka” Jerzego z Podiebradu mieszkańcy Ziemi Kłodzkiej zbliżyli się, w przeciwieństwie do Śląska, do nowego króla. Pozytywne relacje zaistniały również między mieszkańcami Ziemi Kłodzkiej a pierwszym kłodzkim hrabią Jindřichem starszym z Ziębic. On wręcz, aby zrównać się ze swoimi kłodzkimi poddanyymi w wierze, przeszedł w 1473 roku z kościoła utrakwistycznego na katolicyzm.

Jindřich starszy był władcą Ziemi Kłodzkiej aż do swojej śmierci w 1498 roku. Po śmierci Jindřicha majątki ojca, do których dodatkowo doszło księstwo Oleśnica i Wołów (Volov), przejęli wspólnie jego synowie Albrecht, Jerzy i Karol, hrabiowie kłodzcy i księża ziębicy. Jednak, oprócz odziedziczonego majątku, po ojcu zostało im przede wszystkim ogromne zadłużenie, którego nie byli w stanie spłacić. Aby je spłacić, sprzedali w 1501 roku Hrabstwo Kłodzkie hrabiemu Rzeszy Oldřichovi z Hardeggu i Machlandu. Sprzedając hrabstwo, synowie króla Jerzego zastrzegli, że im i ich potomkom nadal pozostanie tytuł hrabiów kłodzkich. Potomkowie króla Jerzego z Podiebradu używali tytułu tego aż do wymarcia rodu w 1647 roku, kiedy to w Oleśnicy zmarł ostatni męski potomek rodu Podiebradów, książę Karol Fryderyk, mimo, że do Ziemi Kłodzkiej już nigdy nie wrócili, a swoją władzę opierali tylko o księstwa śląskie Oleśnica i Wołów. Odejście potomków króla Jerzego z Ziemi Kłodzkiej zakończyło najświetniejszy etap historii Ziemi Kłodzkiej jako hrabstwa, ponieważ krótko po tym hrabiami kłodzkimi byli czescy, a potem pruscy królowie, którzy już nie przebywali na Ziemi Kłodzkiej, a hrabstwo zarządzane było tylko przez urzędników hrabiowskich (a jednocześnie królewskich).

Kaplica św. Jerzego w uzdrowisku Łądek Zdrój, które według tradycji założyli wnukowie Jerzego z Podiebradów rządzący krótko na Ziemi Kłodzkiej. Dzisiejszy wygląd kaplicy pochodzi z roku 1656.

Pomnik Jerzego z Podiebradów w Kunštátu

Prof. PhDr. František Musil, CSc.
Instytut Historii Wydziału Filozofii
Uniwersytetu Hradec Králové

Gmina Žďár nad Metují

Gmina Žďár nad Metují kojarzy się w większości z górą stołową Ostaš (700 m n.p.m.), leżącą na terenie gminy. Jest to atrakcyjny punkt turystyczny, gdyż znajduje się tu wiele form skalnych z piaszkowca. Szczyt góry to jednak nie tylko fantazyjne kształty skał i wież skalnych noszących nazwę Čertovo auto (Auto Diabła), Zbrojnoš (Giermek), Zrádce (Zdrajca) czy Cikánka (Cyganka), lecz również punkt widokowy, z którego rozciąga się niepowtarzalny widok na krajobraz Niecki Polickiej (Polické pánev) oraz polsko-czeskie pogranicze. Wioska leży u podnóża Ostašu niedaleko Polic nad Metují w powiecie Náchod i jak wiele innych gmin w Cyplu Broumovskim swoje istnienie zawdzięcza břevnovskim benedyktynom, którzy osiedlali się w tym regionie w związku z zakładaniem swoich klasztorów w Broumowie i Policach nad Metují.

W miejscowości Žďár nad Metují skupiają się dawne zabudowania

architektury ludowej, lecz jest też nowo wybudowana dzielnica. Najstarszą dzielnicę gminy tworzą chałupy stojące w dolinie wzdłuż przepływającego przez miejscowość potoku Dunajka, gospodarstwa i częściowo przebudowane budynki historyczne wraz z kuźnią pochodzącą z XVIII wieku. Dominantą architektoniczną miejscowości jest budynek szkoły z XIX wieku, w którym do tej pory odbywają się zajęcia szkolne. Pomimo tego, że w okresie totalitaryzmu usunięto z fasady elementy dekoracyjne, nadal stanowi on dominantę gminy dzięki swojej wieżyzyce i lokalizacji na wzniesieniu.

Gmina Žďár nad Metují liczy 626 mieszkańców ze średnią wieku 38 lat. W miejscowości znajduje się przedszkole, szkoła podstawowa, sklep spożywczy, a na obrzeżach miejscowy lokal gastronomiczny. Na terenie gminy znajduje się stacja kolejowa oraz mieści się punkt Poczty Czeskiej. Miejsca pracy oferuje Spółdzielnia Rolnicza Ostaš oraz Centurion Group S. E. W ostatnim dziesięcioleciu nastąpił rozwój budowlany, dzięki czemu udało się zatrzymać w miejscowości młodsze pokolenie. Oprócz 16 domków jednorodzinnych, przy udziale finansowym gminy zbudowano 18 mieszkań w domach bliźniaczych oraz 36 mieszkań czynszowych w małych blokach mieszkalnych. W ten sposób powstała całkowicie nowa dzielnica, w której zamieszkało niespełna 150 nowych

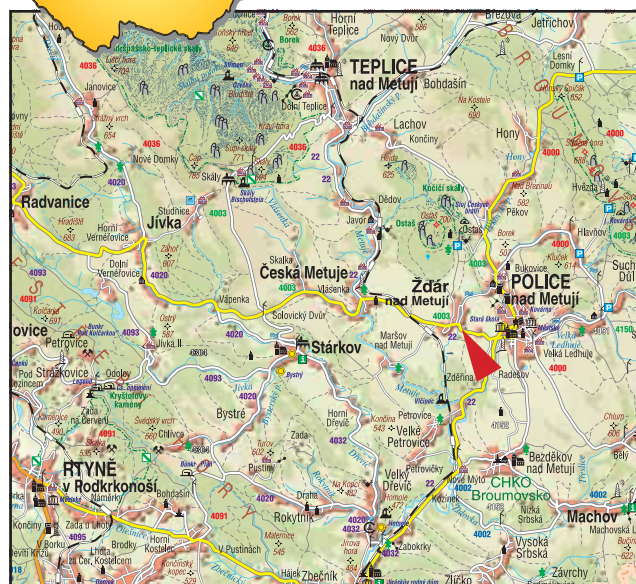

mieszkańców. Ze względu na powyższe i inne przedsięwzięcia inwestycyjne gminy, polegające w wyremontowaniu budynków leżących na obrzeżach miejscowości, dzięki czemu powstało kolejnych 13 mieszkań czynszowych, w 2009 roku gmina otrzymała Nagrodę Hetmana Kraju za rozwój gminy w ramach krajowego konkursu Wieś roku.

Życie gminy kształtują przede wszystkim jej mieszkańcy i związki, dzięki czemu w trakcie roku nie brak różnego rodzaju imprez towarzyskich i spotkań. Warto wymienić święto Palenia Czarownic oraz stawianie Drzewka majówkowego przy udziale wszystkich grup mieszkańców począwszy od dzieci i kobiet, które uczestniczą w przemarszu czarownic, po dojrzałych mężczyzn, którzy radzą młodzieńcom jak radzić sobie z Drzewkiem majówkowym. W 2009 roku po raz pierwszy zorganizowano Dzień Wołu przy współudziale Spółdzielni Rolniczej Ostaš i gmin Žďár nad Metují, Česká Metuje oraz Velké Petrovice, w trakcie którego 527 uiszczających opłaty uczestników zjadło 450 kg mięsa w ciągu jednego popołudnia. Głównym wydarzeniem 2010 roku będzie zjazd rodaków organizowany w czerwcu.

Gmina jest członkiem Dobrowolnego Związku Gmin Ziemi Polickiej (Dobrovolný svazek obcí Policka), a w ramach umów partnerskich rozwija współpracę transgraniczną z miejscowością Ratno Górne (gmina Radków, Polska). Pierwszym wspólnym projektem było wydanie publikacji nt. gmin partnerskich oraz innych materiałów promocyjnych, które mają mieszkańców zapoznać z miejscowościami po drugiej stronie granicy.

Projekt pn. „Mezi Ostašem a Hejšovinou“ był współfinansowany ze środków EFRR za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

Wszystko w miejscowości Žďár nad Metují ma związek przede wszystkim z Ostašem. To miejsce, które było w trudnych czasach schronieniem i kryjówką dla prześladowanych, źródłem piaskowca jako materiału budowlanego oraz źródłem wody pitnej. Pierwszy wodociąg zbudowano z drewna. Sprowadzano nim do miejscowości wodę ze źródła Samariánka. Płyte upamiętniającą pierwszy wodociąg wyciosano przy źródle w wielkim głazie z piaskowca. Rzeźba przedstawia Chrystusa z kobietą przy studni. Źródło oraz kamienna rzeźba znajduje się na Ostašu do dnia dzisiejszego. W miejscowości Žďár nad Metují można znaleźć również inne drobne kamienne pamiątki z ostańskiego piaskowca.

Sekretariat euroregionu

Nowe drogi w miejscowościach Božanov i Radków

Nowa droga dla rowerzystów i pieszych na granicy z Polską, w Božanovie dwa parkingi buforowe oraz wyremontowane drogi lokalne, modernizacja drogi w Radkowie prowadzącej od drogi wojewódzkiej do przejścia granicznego do ośrodka rekreacji, oświetlenie całego odcinka drogi oraz modernizacja parkingu przy Zbiorniku rekreacyjnym w Radkowie – to działania, jakie wymienione obie gminy realizowały wspólnie w ramach projektu pn. „**Poprawa infrastruktury transportowej Božanov – Radków**”, dofinansowanego z POWT RCz-RP. Zdobyte środki finansowe pomogły w zbudowaniu tej infrastruktury transgranicznej. Inwestycja kosztowała prawie że 50 milionów koron.

Wiosną 2009 roku rozpoczęto przetarg na wykonawcę robót po polskiej i czeskiej stronie i przez cały miniony rok trwała budowa poszczególnych obiektów. Po stronie czeskiej na wszystkich obiektach budowlanych usunięto ziemię do poziomu gruntu, wykonano warstwę zabezpieczającą ze żwiropiasku oraz wykonano dalsze roboty budowlane w postaci skośnych przepustów, osadzono krawężniki z piaskowca i wykonano prace brukarskie na parkingach. Uroczyste zakończenie robót po stronie czeskiej miało miejsce w październiku 2009 roku.

Po polskiej stronie zbudowano oświetlenie uliczne, parking oraz bezpośrednie połączenie drogowe do granicy, do Božanova. We wrześniu, po zakończeniu sezonu rekreacyjnego nad zbiornikiem, roboty budowlane na całym odcinku drogi nabrały większego tempa.

W styczniu 2010 roku realizację projektu zakończono i otwarto nową turystyczną trasę transgraniczną Božanov Studená voda - Radków. Otwarcie tej ścieżki umożliwi większe wykorzystywanie obiektów rekreacyjnych po obu stronach granicy. Dzięki lepszej infrastrukturze drogowej turyści i mieszkańcy mają możliwość łatwego dotarcia do ośrodka rekreacyjnego po polskiej stronie. Po stronie czeskiej na razie brak takiego obiektu. Po zmodernizowanej drodze łatwo przejechać z Czech do Polski i na odwrót.

Sekretariat euroregionu

Gmina Miejska Kłodzko

Jednym z elementów Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska 2007-2013 jest Fundusz Mikroprojektów. Właśnie w ramach funduszu Mikroprojektów Gmina Miejska Kłodzko przygotowała dwa projekty promocyjne. Partnerem Gminy Miejskiej Kłodzko ze strony czeskiej w obu projektach jest miasto Rychnov nad Kněžnou.

Pierwszy z projektów pod nazwą „**Transgraniczna promocja miast pogranicza - Kłodzko - Rychnov n. K.**” opiewa na kwotę: 34 500,00 Euro, z czego dofinansowanie z UE wyniesie 85% tj. 29 325,00 Euro. Projekt ma na celu stworzenie systemu infor-

macji o atrakcjach turystycznych i walorach kulturowych miasta z 1000-letnią historią. W chwili obecnej brak jest dostatecznej liczby publikacji promocyjnych. Ze względu na położenie miasta w centrum regionu, u zbiegu szlaków turystycznych Ziemi Kłodzkiej oraz międzynarodowych tras liczba turystów odwiedzających miasto stale rośnie. W związku ze zwiększającą się liczbą turystów niezbędne jest opracowanie nowych materiałów promocyjnych pogłębiających poziom wiedzy o wspólnym dziedzictwie kulturowym pogranicza. Wykonane w ramach projektu publikacje stanowią będą kompendium wiedzy o atrakcjach turystycznych, zabytkach, historii, imprezach oraz życiu kulturalnym obu miast. Elementami tego systemu będą: folder oraz broszurki w 3 wersjach językowych (CZ PL DE) promujące walory turystyczne i kulturalne, mapa z planami miast partnerskich, film promocyjny prezentujący dziedzictwo kulturowe i potencjał kulturalny oraz turystyczny Kłodzka i Rychnowa.

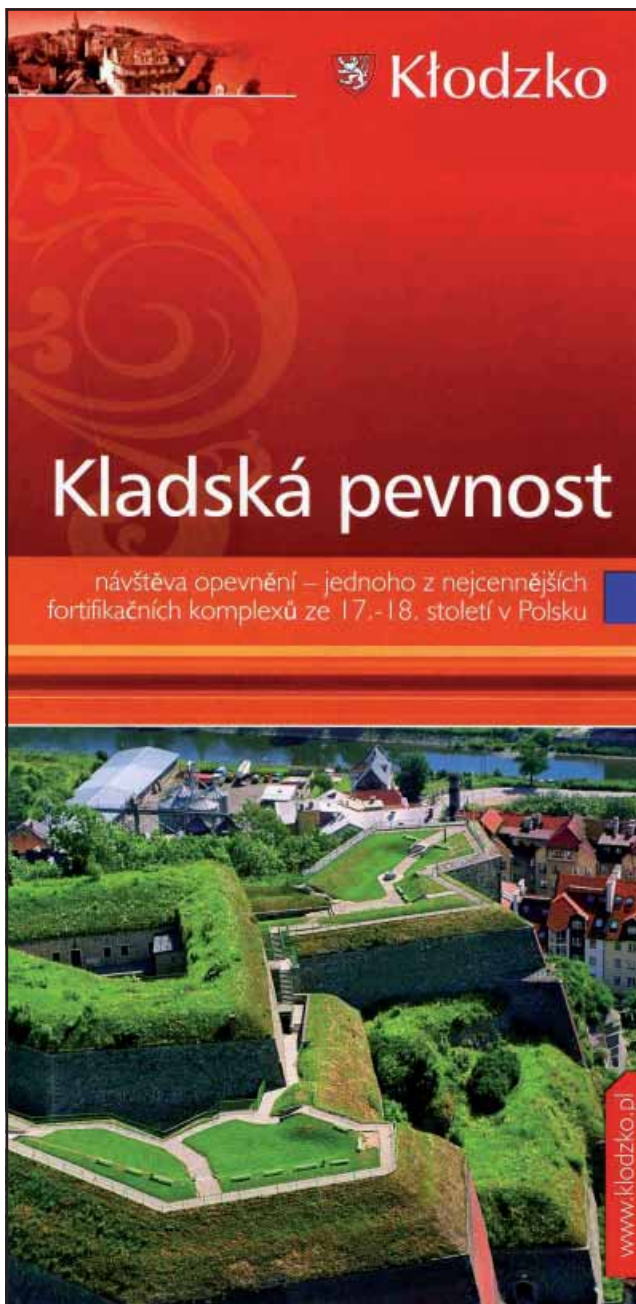
Projekt drugi „**Poznaj pogranicze polsko-czeskie - nowoczesne technologie dla rozwoju współpracy transgranicznej**” opiewa na kwotę: 24 000,00 Euro, z czego dofinansowanie z UE wyniesie 85% tj. 20 400,00 euro. Projekt jest odpowiedzią na potrzebę stworzenia systemu interaktywnych baz atrakcji turystycznych. Działania te uzupełniają treści zawarte w publikacjach promocyjnych wykonanych w ramach projektu Transgraniczna promocja miast pogranicza- Kłodzko - Rychnov n. K. o najnowsze technologie informatyczne. Głównym elementem projektu jest opracowanie edukacyjnej, multimedialnej gry komputerowej na temat dziedzictwa kulturowego pogranicza przy bezpośrednim udziale uczniów z Kłodzka i Rychnowa nad Kněžnou. Elementami projektu są także prezentacja multimedialna oraz wielojęzyczna strona internetowa (CZ, DE) zawierające informacje o walorach turystycznych, imprezach oraz życiu kulturalnym miasta. W dobie rozwoju najnowszych technologii informatycznych brak tego typu nośników informacji w znaczny sposób obniża zakres i możliwości promocji miasta.

Głównym celem w/w projektów jest podniesienie wiedzy o pograniczu i dziedzictwie kulturowym miast biorących udział w projekcie oraz maksymalne wykorzystanie potencjału turystycznego pogranicza poprzez opracowanie materiałów z użyciem najnowszych technologii umożliwiających dotarcie do szerokiego grona odbiorców. Materiały opracowane w ramach podjętych działań zawierać będą wyczerpujące informacje i opisy lokalnych atrakcji turystycznych. Mieszkańcy miast pogranicza będą mieli okazję do lepszego poznania oferty turystycznej i kulturalnej oraz siebie nawzajem natomiast turyści krajowi i zagraniczni odwiedzający Kłodzko i Rychnov n. Kn. - dzięki opracowanej identyfikacji wizualnej, spójnej 3-języcznej (PL, CZ, DE) promocji będą mogli w łatwy sposób dotrzeć do informacji o atrakcjach turystycznych pogranicza.

Sekretariat euroregionu

Gmina Miejska Kłodzko
Pl. B. Chrobrego 1
57-300 Kłodzko

www.klodzko.pl
e-mail:umklod@um.klodzko.pl

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
PŘEKRAČUJEME HRANICE

Projekt jest współfinansowany ze środków EFRR za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

Karkonosze bez barier

strony grupy docelowej. W ramach projektu zostanie również opracowana dokumentacja projektowa dotycząca dostępu bez barier do punktów informacyjnych Dyrekcji KRNP w Harrachovie, Pecy pod Sněžkou – Obří důl, Špindlerovým Mlýnie i Vrchlabí. Po wyznaczeniu szlaków, ich oznakowaniu dla niepełnosprawnych turystów oraz umieszczeniu miejsc do odpoczynku, dla grupy docelowej zostanie wydany czesko-polski folder informacyjny, który będzie wspierał turystykę w Karkonoszach.

Działania tego projektu są powiązane i koordynowane ze Związkiem Miast i Gmin Krkonoše oraz stowarzyszeniem społecznym No Limits. Partnerzy ci odnieśli wspólny sukces w ramach wspólnego projektu pn. Karkonosze dla wszystkich. Aktorzy

Tak brzmi tytuł mikroprojektu, jaki zatwierdzono do dofinansowania na 4. posiedzeniu Euroregionalnego Komitetu Sterującego Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis. Podstawowym celem projektu jest wskazanie oraz późniejsze ewentualne udostępnienie niektórych szlaków turystycznych w Karkonoszach dla osób niepełnosprawnych. Dla turystów odwiedzających Park, którzy mają pewne problemy z poruszaniem się po górach i wymagają łatwiejszych szlaków (np. osoby na wózkach inwalidzkich, osoby z zaburzeniami narządu ruchu, seniorzy oraz rodzice z małymi dziećmi), bardzo ważna i decydująca jest odpowiednio wcześniej przekazana informacja nt. nawierzchni, nachylenia szlaku i możliwych przeszkód. Osoby na wózkach inwalidzkich powinny również wiedzieć, w jakim miejscu na zaplanowanej trasie są dla nich dostępne toalety, ławeczki oraz punkty gastronomiczne.

Pracownicy Dyrekcji KRNP wskazali szlaki Top 10, które są odpowiednie dla tej grupy docelowej. Szlaki te należy wyznaczyć, opisać, nanieść na materiały kartograficzne oraz wyposażać w infrastrukturę turystyczną odpowiednią dla grupy docelowej. Ponadto, szlaki należy oznakować w terenie w formie specjalnej mapy elektronicznej. Kolejne trasy, oznaczone jako Next 20 są odpowiednie tylko w pewnym stopniu, bowiem drobne przeszkody, które można by jednak usunąć poprzez drobne prace budowlane, nie pozwalają na ich oznakowanie jako „szlaki bez barier“. Te szlaki należy również wyznaczyć, opisać oraz przygotować dla nich dokumentację projektową na roboty dostosowawcze. W wyniku realizacji projektu spodziewane jest zwiększenie zainteresowania zwiedzaniem Karkonoszy ze

tych przedsięwzięć podzielili między siebie zadania związane z realizacją, dzięki czemu są one wzajemnie powiązane. Związek Miast i Gmin Krkonoše będzie odpowiednio medializował osiągnięte rezultaty obu projektów na portalach internetowych Karkonoszy - www.krkonose.eu oraz www.karkonosze.eu w celu większego dotarcia z informacją do osób niepełnosprawnych. No Limits o.s. przy aktywnym udziale osób niepełnosprawnych na wyznaczonych szlakach po polskiej i czeskiej stronie Karkonoszy dokona praktycznego sprawdzenia dogodności obiektów noclegowych i gastronomicznych dla osób z zaburzeniami narządów ruchu. Wyniki będą później odpowiednio prezentowane. Wzajemne powiązanie projektów zapewni większą efektywność rezultatów działań projektu pod kątem grup docelowych.

Sekretariat euroregionu

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
PŘEKRAČUJEME HRANICE

Projekt jest współfinansowany ze środków EFRR za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu

w drodze ku rozwojowi turystyki na pograniczu polsko-czeskim

O Stowarzyszeniu

Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu (J-SCR) powstało w 1999 roku jako otwarte stowarzyszenie osób prawnych, którego celem jest wspieranie rozwoju turystyki w regionie Jesioników. Stowarzyszenie podejmuje starania o ukształtowanie swojego dobrego imienia oraz rozwój jakości usług turystycznych.

J-SCR zrzesza ponad 65 członków, spośród których można wymienić Kraj Olomuniecki, miasta, gminy, ważne organizacje non-profit oraz przedsiębiorców branży turystycznej. Zadaniem jest obrona, forsowanie oraz reprezentowanie interesów członków związanych z przedsięwzięciami prorozwojowymi, marketingiem, tworzeniem produktów turystycznych, inwestycjami w turystykę.

Źródłem finansowania J-SCR są składki członkowskie, darowizny oraz w dużym stopniu dotacje, dzięki którym Stowarzyszenie realizuje wiele ciekawych projektów.

Projekty, które realizujemy

J-SCR aktywnie korzysta z możliwości sięgania po środki unijne. W 2010 roku zakończy się realizacja projektu pn. „Jesioniki dla turystów”, którego celem jest stworzenie skoordynowanego i efektywnego marketingu turystycznego w regionie turystycznym Jesioniki (Turistický region Jeseníky). Dofinansowanie pochodzi z Regionalnego Programu Operacyjnego Środkniej Morawy.

Natomiast projekt pn. „Witamy – nas – w regionie nysko-jesionickim” dotyczy polsko-czeskiej współpracy przygranicznej w sferze turystyki. Projekt dofinansowany jest z POWT Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013. Jego przedmiot stanowi promocja wymienionego regionu poprzez specjalne wielojęzyczne wydawnictwa, prezentację regionu na targach turystycznych w Polsce i Czechach oraz organizacja specjalistycznych wyjazdów studyjnych dla touroperatorów – to wszystko we współpracy z partnerem projektu Powiatem Nyskim.

J-SCR „pochwalić się” chce zakończonym projektem pn. Czesko-polska konferencja, który dofinansowany był z POWT Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013 za pośrednictwem Euroregionu Glacensis z Funduszu Mikroprojektów.

Czesko-polska konferencja

J-SCR we współpracy z Powiatem Nyskim zorganizowało w dniach 25.-26.11.2009r. Czesko-polską konferencję Jeseníky - Sdružení cestovního ruchu pod nazwą „**Transgraniczna współpraca Jeseníky – Nysa: Perspektywy ruchu turystycznego we współpracy polsko-czeskiej**”. Konferencja odbyła się w malowniczej scenarii Jesioników w miejscowości Velké Losiny. Zorganizowano ją w czasie 10. rocznicy założenia J-SCR.

W konferencji uczestniczyło ponad 100 osób z grona radnych administracji państwowej, samorządowej, przedstawicieli organizacji turystycznych, pracowników akademickich i członków J-SCR, przy czym niemal trzydziści uczestników przyjechało z Polski. Wśród pozostałych należy wymienić wiceministra rozwoju regionalnego Jiří Kolibę oraz Czesława Bilobrana, Anatola Bukałę i Piotra Mielca z Opolskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej. Na podstawie wygłoszonych referatów wydano materiały pokonferencyjne, które są ogólnie dostępne (więcej informacji na www.jeseniky-nysa.eu).

Celem konferencji była prezentacja czesko-polskich obszarów przygranicznych jako perspektywicznych regionów o dużym potencjale turystycznym oraz zwiększenie tego potencjału poprzez fachową dyskusję prowadzoną w gronie wykwalifikowanych pracowników. Konferencję można uważać za bardzo udaną, zwłaszcza pod kątem wzajemnego pogłębienia współpracy, dyskusji nad aktualnymi zagadnieniami dotyczącymi regionów przygranicznych oraz planowania bardziej intensywnych kolejnych przedsięwzięć.

Z wielu wspólnych doświadczeń, wzajemnych kontaktów a przede wszystkim woli obu stron wynika ogólny wniosek – iż polsko-czeska współpraca, większa orientacja na polski rynek oraz potencjał wspólnego polsko-czeskiego pogranicza będą nadawały w dużym stopniu kierunek dalszej działalności J-SCR.

<http://www.ok-tourism.cz/jeseniky/>

Bc. Andrea Závěšická

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
PŘEKRAČUJEME HRANICE

Ośrodek zdrowia i sportu Meziměstí

Bardzo ważnym projektem realizowanym na Ziemi Broumovskiej jest wspólny projekt partnera wiodącego Miasta Meziměstí i Gminy Mieroszów pod nazwą „Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w regionie przygranicznym Ziemi Broumovskiej i Mieroszowskiej – etap 1.“, który uzyskał dofinansowanie z POWT RCz-RP. Łączna wartość robót budowlanych wynosi 3 101 tys. EUR. Całkowite wydatki projektu szacowane są na poziomie 3 457 tys. EUR, przy czym dofinansowanie z funduszy UE wynosi 2 451 tys. EUR, a z budżetu RCz 144 tys. EUR.

Budowa Ośrodka zdrowia i sportu w Meziměstí stanowi główne działanie inwestycyjne czeskiego partnera. Pomimo borykania się z wieloma trudnościami, które pojawiały się nie tylko w trakcie przygotowywania projektu, ale również na początku realizacji robót budowlanych, stopniowo udaje się realizować harmonogram robót budowlanych. Rozpoczęcie robót budowlanych nastąpiło po zakończeniu procedury przetargowej, po której została podpisana umowa z wykonawcą robót. Roboty budowlane oficjalnie rozpoczęto po przekazaniu miejsca budowy w dniu 11. 5. 2009r.

Po niezbędnych pracach wyburzeniowych i ziemnych przystąpiono po kolei do budowy nowych obiektów Ośrodka. Wcześniejszy budynek zaplecza technicznego, szatni i stacji uzdatniania wody został częściowo zburzony, a w jego miejscu wzniesiono całkiem nowy budynek. Architekt nadał obiektowi inny kształt, budynek ocieplono. Położono też nowy kolorowy tynk. Obecnie w środku trwa montaż instalacji elektrycznej, sprzętu sanitarnego, ogrzewania, wykonywane są tynki, kładzione posadzki i kafelki. W technicznym pomieszczeniu obiektu trwają prace przygotowawcze do montażu pompy ciepłej i jej podłączenia do instalacji.

Wcześniejsze baseny całkowicie zlikwidowano. W ich miejscu stoją dziś nowe niecki basenu rekreacyjnego, pływackiego i dziecięcego z różnymi dyszami i spieniaczami wody, które są podłączone do stacji uzdatniania wody i innych przeróżnych instalacji. Baseny wykonane są z ponadczasowo nierdzewnej stali. Materiał ten zapewni wieloletnią żywotność oraz lepsze warunki eksploatacji. Jak tylko pozwolą na to warunki klimatyczne, za-

kończony będzie montaż dna wszystkich niecek basenowych. Basen pływacki został poza projektem ocieplony. Przy basenach zbudowano zjeżdżalnię i ślizgawkę. Te dwie atrakcje stanowią dominantę wysokościową ośrodka.

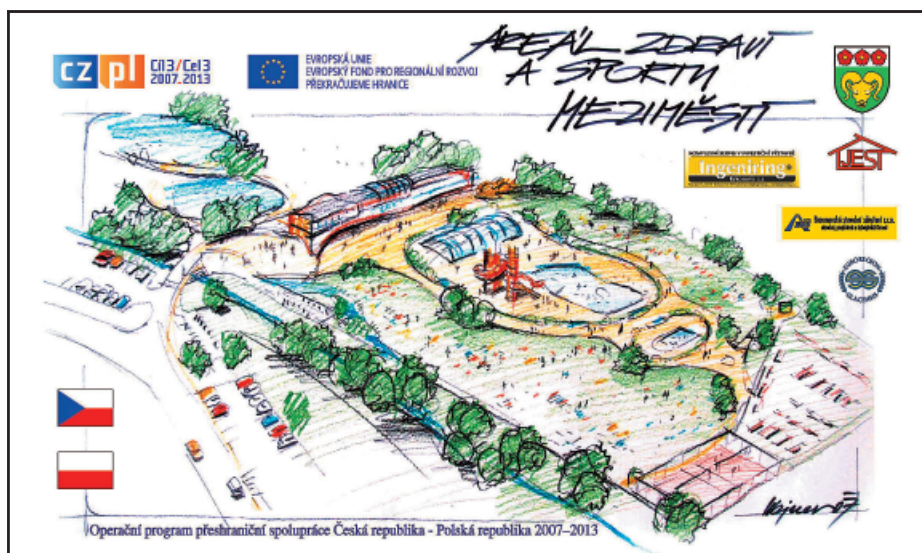

Od podstaw zbudowano podziemny obiekt stacji uzdatniania wody, który znajduje się pomiędzy basenami. Obecnie w obiekcie montowane są urządzenia technologiczne do uzdatniania wody. Aby zapobiec przemarzaniu i zapewnić stały odbiór ciepła z ziemi, ocieplono również część stropową. Nad wejściem do stacji uzdatniania wody zbudowano mostek dla ratowników. Obok całego kompleksu rozpoczęto budowę parkingu.

W 2010 roku nastąpi zakończenie całego projektu. Budowa obiektów zostanie ukończona. Ponadto pozostaje jeszcze budowa pozostałych nowych obiektów. Zbudowany zostanie nowy drugi parking, pole do minigolfa, wielofunkcyjny plac sportowy. Ponadto przeprowadzone będą prace porządkowe w terenie oraz roboty budowlane, polegające przede wszystkim na utwardzeniu terenów poprzez położenie kostki brukowej w różnych kolorystycznych odcieniach. Kompleks będzie stopniowo wyposażony w ławeczki i zieleń.

Oto krótkie podsumowanie tego, co udało się zbudować i co pozostaje jeszcze do zrobienia w tym roku. W celu pomyślnego zakończenia projektu w tym roku powinno nastąpić próbne uruchomienie i jeżeli wszystko będzie zgodne z oczekiwaniami, będą odbiory. Próbne uruchomienie ośrodka zaplanowano na tegoroczny letni sezon kąpielowy.

Sekretariat euroregionu

Trasy biegowe Gór Orlickich

Górskie miejscowości Orlické Záhory i Olešnice v Orlických horách wprawdzie leżą po przeciwległych stronach Gór Orlickich, mają jednak wiele wspólnego. Obie te miejscowości znajdują się bezpośrednio na granicy z Polską, mają na swoim terenie samochodowe przejście graniczne oraz podejmują intensywne działania w zakresie turystyki. W obu miejscowościach znajdują się ośrodki narciarstwa zjazdowego i wystarczająca baza noclegowa, jednak zimą obie miejscowości najbardziej łączą utrzymywane trasy biegowe. Kolejnym łącznikiem jest wspólny projekt realizowany z POWT RCz-RP pn. „Zakup sprzętu służącego zimowej dostępności turystycznej Gór Orlickich i Bystrzyckich”, w ramach którego kolejnymi partnerami były miasta Bystrzyca Kłodzka oraz Duszniki Zdrój.

Z otrzymanego dofinansowania po obu stronach granicy zakupiono łącznie cztery ratraki Pisten Bully specjalnie dostosowane do przygotowywania tras biegowych. Ponadto wydano wysokiej jakości nowe mapy prezentujące trasy biegowe, uzupełniono ich oznakowanie w terenie, przygotowano je przed sezonem. A co najważniejsze, z dofinansowania UE trasy te będą zimą dla narciarzy przygotowywane.

Góry Orlickie i Bystrzyckie stwarzają wręcz idealne warunki do narciarstwa biegowego dla wszystkich narciarzy bez względu na wiek. Na dzień dzisiejszy ratrakami

przygotowywanych jest ok. 160 km tras. Są to trasy łagodne, jak i trasy, które stopniem trudności zadowolą również doświadczonych biegaczy. Główną trasę stanowi w przeważającej części szlak Jiráskova stezka, biegnący po grzbietach Gór Orlickich wokół najwyższego szczytu Wielkiej Desztniej. Czeskie trasy tworzą pętle lub łączą się z polskimi utrzymywanymi trasami narciarstwa biegowego.

Trasy są przygotowywane dwa razy w tygodniu i tam, gdzie to możliwe, jedna trasa przygotowana jest do techniki klasycznej a druga obok do techniki łyżwowej. Miłośnicy techniki łyżwowej najbardziej docenią pętle w Orlickim Záhoří, które są do tego celu najbardziej odpowiednie i pod tym kątem też przygotowywane.

Trasy oznakowane są pomarańczowymi znakami kierunkowymi, na których podane są odległości w kilometrach. W miejscach wejścia na trasy umieszczone są ponadto duże mapy. Kieszonkowe mapy tras biegowych można bezpłatnie zdobyć we wszystkich informacjach turystycznych na terenie Gór Orlickich.

Jeżeli należą Państwo do grona miłośników narciarstwa biegowego, z pewnością skorzystali Państwo z możliwości jazdy po przygotowanych trasach biegowych.

Sekretariat euroregionu

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PRZEKACZAMY GRANICE

Wydawca Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Česká republika
we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewicza 4a/2, 57-300 Kłodzko, Polsko

Rejestracja dokonana przez MK RCZ E 16575

Redakcja dla czeskiej części: **Tel.: 00420 494 531 054, E-mail: info@euro-glacensis.cz**

Redakcja dla polskiej części: **Tel.: 0048 74 86 771 30, E-mail: biuro@eg.ng.pl**

Fotografie: Mgr. Michal Bureš, Lubomír Imlauf i Euroregion Glacensis., Graficzny design: Miloš Kaválek. Litografia: Reklamní studio KAZI. Druk: Integraf s.r.o. Náchod.

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PRZEKACZAMY GRANICE